

POUŽITÍ MAPOVÁNÍ MYSLI V OBLASTI ŘÍZENÍ INFORMAČNÍ BEZPEČNOSTI

Jan Guzanič

Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta informatiky a statistiky
Náměstí W. Churchilla 4, 130 67 Praha
guzanic@gmail.com

ROZŠÍŘENÝ ABSTRAKT

Současná doba bývá nazývána dobou komplexity či turbulentní dobou. Každý jedinec či organizace jsou v komplexním prostředí vystaveny množství informací, pro které je typická vysoká frekvence jejich změn. Zároveň s tím je kladen požadavek na rychlé a kvalitní rozhodnutí či reakci. Vývojem IT/IS, ale i sociálních systémů se lidská mysl dostává do nových a komplexnějších situací, což na ni klade nové nároky.

V tomto příspěvku jsou prezentovány možnosti metody „mapování mysli – MM“ v praxi a její využití v organizaci v oblasti řízení bezpečnosti informací.

Úvodní problémovou situací bylo neustálé pracné vysvětlování norem, termínů a vztahů mezi nimi.

V konkrétním případě uvádím použití pro aplikaci řady norem ISO 27000. Mapa byla pečlivě vytvořena jedním pracovníkem a je používána jeho kolegy a pro školení zákazníků.

Zachycení „suché řeči“ normy do prostředí map mysli odstranilo překážky pro učení a umožňuje rychlejší přenos znalosti.

Přínosy MM lze najít v mnoha tradičních úlohách Informačního managementu a praktického obchodního života. Použití MM může být nástrojem podporujícím přežití organizace v turbulentní době. Důsledky použití metody MM mohou organizacím pomoci čelit komplexitě vztahů a toku neustále se měnících informací.

Obecně lze říci, že MM je přínosné následujícími způsoby:

- informace je využita pro tvorbu produktu, který je znalostní povahy. Hlavní výhody kromě dříve uvedených zde plynou zejména z integrace více fází zpracování informací do jednoho pracovního prostředí;
- pro zpracovávané informace (informace jako mezi produkt či produkt) je prostředí MM jakousi kovárnou, kde se informace zpracovávají za účelem tvorby znalosti;
- „použitím“ nástroje MM na vhodné informace lze efektivně získat široké spektrum znalostních produktů či výstupů. MM zde přidává hodnotu při tvorbě těchto produktů.

Lze představit následující oblasti použití MM (mezi kterými jsou některé tradiční oblasti informačního managementu):

- podpora znalostního pracovníka – dělníka informační společnosti“
- podpora znalostního managementu
- podpora rozhodování (individuálního i týmového).

Mezi konkrétními oblastmi použití MM jsou například: různé dokumenty, brainstorming, kreativita, rešerše, výpisky, prezentace, harmonogramy a rozvrhy, plánování projektů, metodologie, analýzy, indexní mapa, rozcestník, různé agendy, báze znalostí pracovníka či týmu.

Ověření přínosů je možné pomocí ukazatelů a měřítek, která jsem shromáždil a stanovil. Tyto ukazatele a měřítka lze rozdělit do následujících skupin: osobní, týmové, zákaznické, časové, finanční a další.

V delším časovém horizontu dochází k přínosům v následujících oblastech:

- managing chaos, vyrovnání se s komplexitou,
- podpora znalostního pracovníka,
- učení se,
- větší produktivita práce,
- podpora komunikace,
- lepší kvalita rozhodování,
- uvolňování kreativity.

V určitých případech může být MM užitečnou metodou zvýšení efektivity jednotlivce, který je v rámci organizace zapojen do síťového okolí v komplexním prostředí. Významným jevem se mi rovněž zdá redukce nejistoty díky poznání, což v přeneseném významu může zvětšovat pocit osobního blaha (ve smyslu redukce strachu – zabijáka myšlení) a to v důsledku může vést i k nárůstu efektivity organizace. (strach obecně z nepoznaného, v hospodářské praxi pak např. z termínů, z rozsahu, z konkurence, z nejasností a mnoha dalších).

Metodu lze aplikovat s nízkými náklady a nízkými překážkami pro vstup. Náročnost na zdroje je malá, naopak umožňuje významně uvolňovat zdroje kreativity. Větší šance na adopci mají učící se organizace. Méně flexibilní organizace by mohly díky této metodě získat alespoň některé z vlastností učící se organizace – už proto by zde mohlo mít význam MM použít alespoň v některých oblastech.

KLÍČOVÁ SLOVA

*mapování myslí, informační management, znalostní management, řízení
informační bezpečnosti*

ÚVOD

Současná doba bývá nazývána dobou komplexity či turbulentní dobou. Každý jedinec či organizace jsou v komplexním prostředí vystaveny množství informací, pro které je typická vysoká frekvence jejich změn. Zároveň s tím je kladen požadavek na rychlé a kvalitní rozhodnutí či reakci. Vývojem IT/IS, ale i sociálních systémů se lidská mysl dostává do nových a komplexnějších situací, což na ni klade nové nároky.

MAPOVÁNÍ MYSLI A TVORBA ZNALOSTI V ORGANIZACI

Jednou z metod která může být nápomocna vyrovnat se s danou situací je mapování mysli. Jedná se o metodu které může rozšířit schopnosti a možnosti mysli nejenom jednotlivce, ale v přeneseném smyslu i mysli organizace.

Pro rychlý náhled na to co je mapa mysli předkládám definici zpracovanou podle [1]: “Mapa mysli je ve své podstatě grafický model používaný pro znázornění vztahů slov či idejí vůči hlavnímu tématu. Takovéto grafické znázornění se může použít pro vizualizaci, klasifikaci, strukturování, tvorbu nápadů. Rovněž je možno jej použít jako pomůcku pro studium, řešení problémů a rozhodování“.

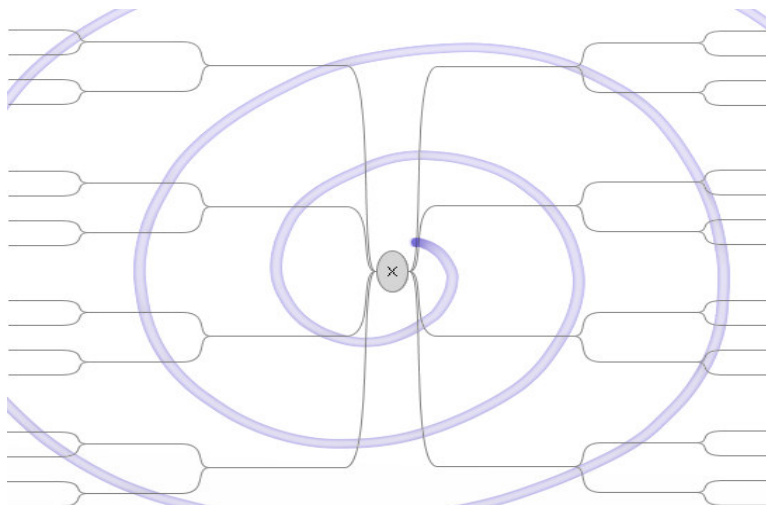
Při používání metody mapování mysli je hodnota tvořena kombinací několika efektů metody. Za významné pro tvorbu přidané hodnoty považují působení následujících efektů:

- podpora učení;
- zachycení informací, podpora paměti – to vede k přesnějšimu a úplnějšimu zpracování informací;
- globální náhled, dynamická modifikace informací zaměřených k účelu – to vede k účelovějšimu a účinnějšimu zpracování informací;
- průběžné obohacení informací;
- uvolňování kreativity.

Má představa fungování metody mapování mysli je zhruba následující. V průběhu práce znalostní pracovník průběžně ukládá, vyhledává a modifikuje informace. Jak tuto činnost provádí, jeho zrak průběžně zachycuje (i nevědomě) další více či méně související fragmenty informací. Zpravidla pracovník pracuje s různými částmi mapy a doplňuje chybějící informace. Tyto fragmenty informací jsou pak dále po nějaký čas zachyceny v operačním prostoru lidské mysli, a ta má možnost je dále zahrnout do dalšího zpracování. To zvyšuje kvalitu zpracování souboru informací a dle mého názoru podporuje kreativitu (uvažuji že kreativita v určitých případech nějakým způsobem souvisí s „bohatostí“ množiny fragmentů informací, které je možno spolu spojovat různými způsoby – prakticky to znamená čím víc informací mám k dispozici tím kreativnější myšlení mohu provést ;když o něčem hodně vím, mohu hodně kombinovat, přemýšlet tvořit; pokud nevím nic, nic nevymyslím ani nestvořím).

Zjednodušeně bych řekl, že použití mapování mysli obohacuje „myšlenkovou směs“ kterou máme k dispozici a tím umožňuje naší mysli podat vyšší výkon (kvalita, kvantita, kreativita).

Následující obrázek naznačuje jakým způsobem mapování mysli podporuje divergentní myšlení.

Obr. 1 Ilustrace metafory jak mapování mysli podporuje divergentní myšlení

Popis obrázku:

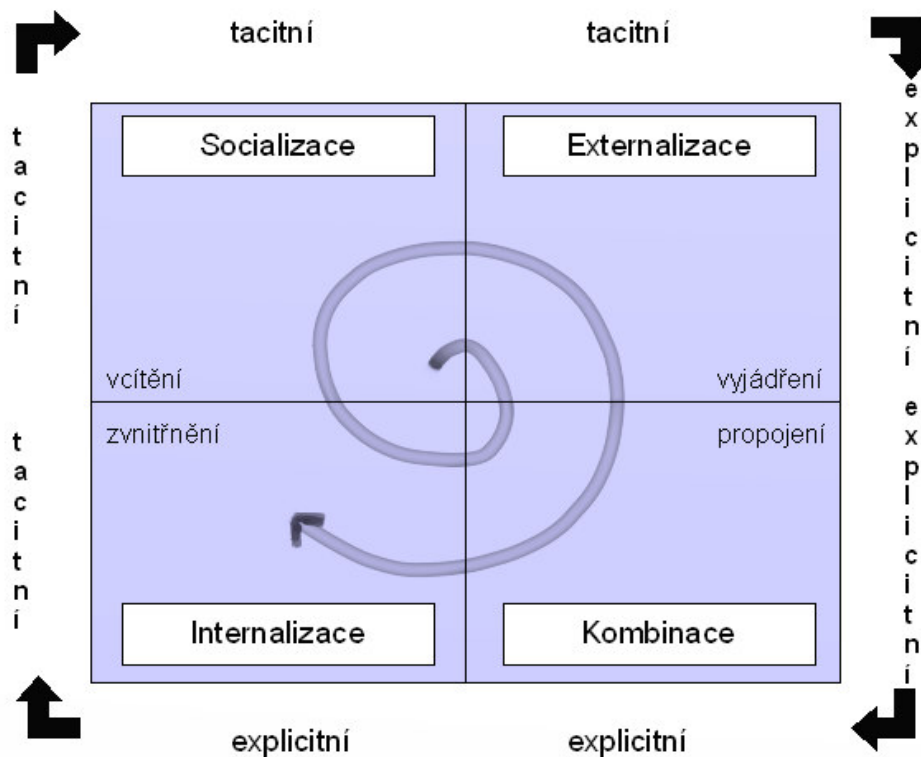
- uprostřed mapy je hlavní téma, ze kterého paprskovitě vycházejí jednotlivé větve;
- mysl je zrakem optickým a i vnitřním zaostřena na hlavní středový uzel, a dále průběžně dle potřeby na další;
- mysl „zkoumá“ uzel, vznikají nové asociace;
- postupně dochází ke střídání různých myšlenkových operací;
- mysl volí další postup – pouhý pohyb, nebo až komplexní úpravy;
- mysl zaostřuje další uzel a pokračuje v činnosti.

Při uvažování jak mapování mysli funguje v organizaci mi přišla zjevná určitá podobnost s modelem SECI od Nonaky [2].

Model SECI se snaží osvětlit tvorbu znalosti v organizaci, vyjadřuje tvorbu znalosti jako kontinuální proces interakcí mezi tacitní a explicitní znalostí. V rámci tohoto modelu jsou uvažovány 4 módy tvorby znalosti odpovídající čtvercovým výsečím a spirála tvorby znalostí (která může nastartovat další spirály tvorby znalosti).

Módy tvorby znalosti v modelu SECI jsou :

- socializace (sdílení tacitních znalostí přímou komunikací);
- externalizace (tvorba explicitních znalostí prostřednictvím tacitních znalostí);
- kombinace (zde dochází ke kombinaci explicitních znalostí, jsou tvořeny relevantní modely);
- internalizace (prostřednictvím aplikace explicitních znalostí jsou tvořena znalostní aktiva a tacitní znalosti).

Obr 2. Model SECI dle Nonaky [2]

V následujícím textu se pokusím přiblížit vztah mapování mysli vůči modelu SECI.

Socializace – mapa mysli je vhodná pro spolupráci znalostních pracovníků. Mapování mysli může sloužit jako katalyzátor – obdoba “field of interaction” v modelu SECI. Dále zde mapa může napomáhat sdílení.

Externalizace – přínosem v této oblasti je, že mapování mysli může napomoci zviditelnit tacitní znalosti a vyjádřit je. Implicitní mentální modely se stávají explicitní.

Kombinace – mapování mysli umožňuje jednoduchým způsobem kombinovat různé koncepty a tvořit z nich modely či koncepty a dále používat. Tvořivost zde hraje důležitou roli. Další podporu lze najít v oblasti prototypování.

Internalizace – Tento prvek v modelu SECI spojuje “praktické učení” a tacitní znalosti pracovníka, které se stávají součástí znalostních aktiv organizace. Metoda mapování mysli v sobě spojuje potřebné předpoklady pro podporu internalizace. Mapování mysli umožňuje u znalostních prací praktické učení, podporuje vyjádření tacitní znalosti a jejich následné splnutí mohou tvořit znalostní aktiva organizace.

Další složkou modelu je koncept BA, který de facto znamená “sdílený kontext (prostředí) pro tvorbu znalostí” (stojí na pozadí prováděných SECI procesů).

Mapování mysli zde vystupuje jako pracovní prostředí vhodné pro rozvoj BA. V praxi to lze chápat nejenom jako “BA” organizace ale dle mého lze “BA” chápat i jako “BA” jednotlivce. Mapování mysli zde napomáhá vyjadřování, tvoření a sdílení znalostí, čímž podporuje “BA”.

Třetí složkou Nonakova modelu je koncept “znalostních aktiv”.

Typy znalostních aktiv dle tohoto konceptu jsou:

- experimentální (tacitní znalosti prostřednictvím zkušenosti);
- konceptuální (vyjádření explicitní znalosti);
- systemické (systemizovaní a zabalená explicitní znalost);
- rutinní (tacitní znalost včleněna do rutinní činnosti).

Vztah mapování mysli vůči konceptu znalostních aktiv lze hledat např. následujícím způsobem:

- experimentální – použití mapování mysli má v sobě prvky pokusu a omylu, restrukturalizace a uvolňování kreativity;
- konceptuální – prostřednictvím mapování mysli lze tvořit, vyjadřovat koncepty. Přirovnal bych to např. k rychlému prototypování při práci s programovým vybavením;
- systemické – mapování mysli může jednak být použito k tvorbě znalostních aktiv a k jejich dalšímu používání v prostředí mapování mysli (aktiva jsou v mapách mysli tvořena, uložena, používána);
- rutinní – mapování mysli v běžném provozu může být používáno jako nástroj se znalostmi (know-how, postupy, metody, data) k tvorbě znalostí.

ZVLÁŠTNÍ VÝZNAM ZACHYCENÍ ZNALOSTI

V informační společnosti se stává významnou konkurenční výhodou schopnost zachycení znalostí znalostních pracovníků [3].

Zachycení znalosti experta se mi jeví jako velmi významné pro malé a střední společnosti (MSP) a to z následujícího důvodu: MSP nemají prostředky na to držet si „pool pracovníků“ (rozuměj – na vykonání práce např. pro tři lidi je najato pět pracovníků – důvodem je zachování stability a kontinuity. Tito pracovníci se budou přirozeně pohybovat po kariérních a znalostních drahách) a opouštět organizaci. Díky přebytku pracovníků však ztráta jeho znalostí není nenahraditelná, jelikož přežívá v určité podobě i v myslích ostatních kolegů – např. „komunity praxe“. Mapování mysli zde může fungovat jako přirozený nástroj znalostního managementu.

Důvody ztráty znalostí jsou zejména následující:

- fluktuace pracovníků – v důsledku odchodu pracovníků z organizace dochází k nenahraditelné ztrátě dat, informací a znalostí;
- snižování stavů – při úsporných programech vyžadujících personální optimalizaci (v některých firmách je personál jediným podstatným nákladem) bývá střední management jedním z prvních v jehož řadách je propouštěno, což vzhledem k jeho platovým podmínkám vytvoří úsporu financí. Bohužel však dochází k nenahraditelné ztrátě dat, informací a znalostí. Pokud je v organizaci mapování mysli vhodně použito (definice povinného použití musí obsahovat požadavky na klíčové znalosti, informace a data k zachycení. Dále musí být zajištěno ověření provádění těchto požadavků) že může být alespoň část dat, informací a znalostí zachycena a použita;
- fúze a jiná organizační opatření.

Prostřednictvím mapování mysli lze komunikovat nutné organizační a jiné změny. Je tak možno že každý pracovník dostane mapu která bude obsahovat změněné „vzory myšlení či chování“ vyžadované po spojení organizací.

Metoda mapování mysli v malém a středním podniku může zastat roli univerzálního nástroje pro praktické úlohy obchodního života a zároveň může plnit některé funkce znalostního managementu.

MAPOVÁNÍ MYSLI PRO PODPORU TÝMU A ORGANIZACE

Použití MM může být přínosné v různých aktivitách či činnostech prováděných znalostním pracovníkem. Na základě vlastní zkušenosti a studia případových studií, zjm. [4] jsem vypracoval přehled možných použití MM v typických aktivitách prováděných v různých kontextech.

Dále jsou pak v textu níže uvedeny vhodné oblasti. Jedná se o kombinaci požadavků na individuální použití a požadavků na použití v organizaci.

Obecně lze říci, že MM je přínosné následujícími způsoby:

- informace je využita pro tvorbu produktu, který je znalostní povahy. Hlavní výhody krom dříve uvedených zde plynou zejména z integrace více fází zpracování informací do jednoho pracovního prostředí;
- pro zpracovávané informace (informace jako mezi produkt či produkt) je prostředí MM jakousi kovárnou, kde se informace zpracovávají za účelem tvorby znalosti;
- „použitím“ nástroje MM na vhodné informace lze efektivně získat široké spektrum znalostních produktů či výstupů. MM zde přidává hodnotu při tvorbě těchto produktů.

Obecněji si lze představit následující oblasti použití MM (mezi kterými jsou některé tradiční oblasti informačního managementu):

- podpora znalostního pracovníka– dělníka informační společnosti“
- podpora znalostního managementu
- podpora rozhodování (individuálního i týmového).

Obecně vidím roli mapování mysli v týmu a organizaci zejména jako ve všeobecném nástroji k rozvažování, uvolňování tvořivosti, vzájemné výměně dat a informací ve formě alespoň částečně bližší lidskému myšlení než je text či hypertext. To, dle mého názoru, umožňuje získat některé výhody jako např.:

- uvolňování kreativity;
- podpora „týmového myšlení“;
- sjednocení náhledu na problematiku (doslova "zúčastnění to mají před očima");
- podpora paměti a myšlení.

Přínosem je rovněž to, že pokud je mapování mysli vhodně použito, může být jako vedlejší produkt i to, že je alespoň částečně zachycována znalost informačního pracovníka pro případné pozdější využití.

Za další výhodu považuji to, že v určitých případech lze zpracovávat více agend či projektů najednou, čímž vznikají přirozené synergicky působící efekty. Další efekty vznikají z vnitřní podstaty metody mapování mysli.

Dále uvádím přehled oblastí a činností kde lze použít mapování mysli v organizaci (vzhledem k tomu, že existuje množství oblastí, snažil jsem se být co nejvíce obecný).

PŘEHLED MOŽNÝCH OBLASTÍ NAsAZENÍ MAPOVÁNÍ MYSLI

Zachycení primárních dat

Mapování mysli lze použít pro zachycení primárních dat. Praktické oblasti, kde lze mapování mysli takto využít jsou např.: zápis z jednání, vyplňování dat do dotazníků, formulářů apod.

Kreativita

Mapování mysli je přirozeným nástrojem pro uvolňování kreativity. Ze samotné podstaty mapování mysli dochází při skoro každé práci k průběžnému obohacování operační paměti a tím i k podpoře asociací a dalších mozkových funkcí spjatých s kreativitou. Pro tuto svou přirozenou vhodnost je pak mapování mysli i účelově používán jako např. pro brainstorming, zachycení nápadů, modelování a mnohé další.

Nástroj spolupráce

Mapování mysli lze s výhodou využít jako jeden z nástrojů pro spolupráci. Podstatnou výhodou tohoto přístupu je, že kromě výměny dat a informací dochází i k částečné výměně způsobu uvažování a nazírání na problematiku. Navíc lze získat benefity plynoucí z uvolnění kreativity mezi zúčastněnými spolupracovníky.

Brainstorming

Brainstorming je oblastí, pro kterou lze snadno použít mapování mysli a okamžitě získávat některé výhody.

Výhody použití mapování mysli při brainstormingu oproti tradičnímu postupu jsou zpravidla následující:

- snadnější práce se zachycenými daty;
- podpora kreativity – jak pro jednotlivce tak hlavně mezi jednotlivci;
- nákresy nemusí obsahovat škrtnání jako na papíře;
- již během brainstormingu lze provádět menší simulace či modelování;
- pokud je zpracování vhodně provedeno, není třeba následného „administrativního zpracování“ – součástí vzniklé mapy je zároveň prezentace s výsledky (navíc mohou být výsledky lépe přijaty účastníky sezení díky jejich spoluúčasti).

Prezentace

Výhodou je možnost mít v jedné prezentaci vše a třeba i něco navíc, i v několika variantách, a průběh prezentace na místě měnit dle požadavků. Dále se nabízí možnost během prezentace tuto průběžně upravovat s druhou stranou. Tím může být nápomocno sbližování prezentéra a auditoria. Z prezentace se může samovolně (či řízeně) vyvinout brainstormingové sezení které skončí např. zachycením a odsouhlasením požadavků zákazníka.

Vedení agend

Mapování mysli může být s úspěchem využito pro vedení agend, nejenom individuálních pracovníků, ale i týmů. Díky možnosti práce s větvemi a jejich skrýváním, je práce s agendami přehledná a intuitivní (např. mi stačí procházet jednu mapu místo např. listování třemi dokumenty v textovém editoru či jiném programu).

Budování informačních rozcestníků

Pro svou možnost zachytávat odkazy je možno mapování mysli využít k budování „Indexních map“ či informačních rozcestníků. Z hlediska programového vybavení je významná zejména podpora práce s odkazy.

Plánování

Díky své schopnosti propojovat jednotlivé informace, lze mapování mysli použít jako nástroj plánování. Dle mé zkušenosti je to nejlepší způsob jak provádět plánování (pokud odhlédnu od rozsáhlejších projektů). Díky použití mapování mysli a procházení myšlenkami i displejem mezi mapami jsou navíc plány vícekrát či kvalitněji promyšleny. Dále mapování mysli podporuje práci s modely a scénáři (mohu si udělat kopie větve, provádět s nimi úpravy a na závěr vybrat z každé části nejlepší a spojit je).

Nalezení shody

Jak bylo uvedeno výše, kromě předávání dat informací je prostřednictvím mapování mysli předávána i určitá „stopa myšlení“. Navíc je podpořeno tím, že lze v jednom prostředí spojit funkce nástroje zachycení a zpracování dat, prezentační funkci a dynamickou změnu na základě vzájemného souhlasu.

Řízení projektu

Existují doporučení a metody pro projektový management za použití mapování mysli. Dle mé zkušenosti se přirozeně pracuje s projekty malého až středního rozsahu. Dále jsem použití shledal velmi užitečné pro případ, že se nejedná o žádný, pevně definovaný projekt, ale spíše „sít projektů“ (navíc se dynamicky mění podle vývoje obchodní situace).

Báze znalostí znalostního pracovníka

Znalostního pracovník potřebuje pro zachování dlouhodobé konkurenceschopnosti a výkonnosti evidovat a zpracovávat množství dat a informací (jedná se o např. pracovní postupy, seznamy, odkazy, další specifické znalosti). Mapování mysli může být primárně použito jako nástroj ukládání těchto dat. Dle mé zkušenosti významné benefity mapování mysli poskytne tehdy, slouží-li i jako „kovárna“ či pracovní plocha pro nápady a práci.

Např. expert v oblasti informační bezpečnosti se dozví o nové hrozbě. Tu si zapíše do své sbírky hrozeb. Až bude příště tento pracovník tvořit plán testů, bude v něm tato hrozba zahrnuta. Až se pracovník dozví, jak hrozbě čelit, přidá tam tuto znalost. Tyto znalosti může použít např. pro přípravu technických testů či pro přípravu prezentace u klienta.

Zachycení znalosti experta

V informační společnosti se může významnou konkurenční výhodou stát schopnost zachycení znalostí (dočasně) vlastních pracovníků. Slovo expert zde chápu poněkud širěji, jako někoho kdo je nositelem dat, či informací které organizaci napomáhají v plnění jejich cílů.

Pracovní návody, popisy činností

Práce prostřednictvím používání mapování mysli skýtá některé výhody. Jednak je možno přirozeným způsobem strukturovat a odkazovat na zachycené informace, na druhou stranu je

usnadněno pochopení informace druhou stranou. Pracovník při provádění činnosti podle mapy rozbaluje postupně větve potřebné pro svou činnost, není zatěžován listováním v několika dokumentech apod.

Metody a analýzy

Další oblastí kde lze mapování mysli použít jsou analýzy, simulace a modelování. Níže uvádím příklady možností v této oblasti

Např. následující metody lze podporovat pomocí mapování mysli:

- SWOT;
- riziková analýza;
- ishikawovy diagramy;
- future wheel;
- 6 hats či obměna;
- modelování sociálních vztahů;
- návrh software;
- analýza příčin a následků.

Další možnosti pro analýzu jsou např. [5] [6]:

- diagramy toku (flowchart);
- organizační diagramy;
- síťové diagramy;
- Gantovy diagramy/charts;
- časové osy;
- návrh software.

Výhodou použití mapování mysli pro analýzy je možnost používat dříve připravené šablony a do nich jen doplnit data či informace. Další výhodou je, že data lze snadno přenášet mezi různými analytickými šablonami a tak snadno získat více náhledů na problematiku. Rovněž existují prostředky programového vybavení s rozsáhlou kolekcí předpřipravených šablon pro různá typická použití v určitých oblastech. Výhodou těchto šablon bývá i to, že již jsou vytvořeny jednak s účelem použití ve svém základě, a navíc bývají přehledně zpracovány jak pro použití, tak pro pozdější prezentační účely.

Další možné oblasti

Dále existuje množství dalších oblastí kde si lze představit použití mapování mysli.

Závěrem bych zdůraznil, že je velmi přínosné pokud se mapování mysli používá ve více oblastech, čímž pak dochází k získávání efektů plynoucích z jejich lepšího propojení a s tím souvisejícího promýšlení a úspory času při práci s informacemi.

PŘÍKLADY POUŽITÍ MAPOVÁNÍ MYSLI Z PRAXE „ŘÍZENÍ INFORMAČNÍ BEZPEČNOSTI“

Úvodní problémovou situací bylo neustálé pracné zaškolování znalostních pracovníků v oblasti norem, termínů a vztahů mezi nimi v oblasti řízení informační bezpečnosti

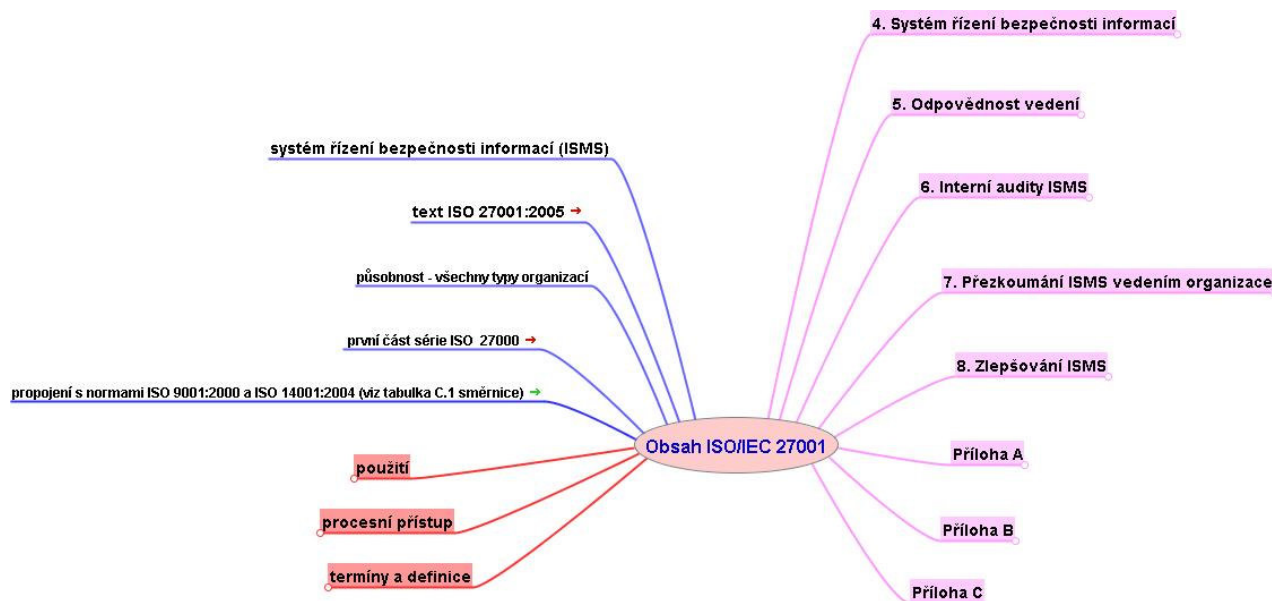
V konkrétním případě uvádím použití pro aplikaci řady norem ISO 27000. Mapa byla pečlivě vytvořena jedním pracovníkem a je používána jeho kolegy a pro školení zákazníků.

Následující obrázek ukazuje použití mapy mysli v oblasti řízení bezpečnosti informací.

Mapa je vytvořena a zpracovávána opensource nástroji Freemind a je uložena na sdíleném úložišti spolu s dalšími dokumenty. Na mapu se lze dostat otevřením souboru nebo prostřednictvím nadřazené mapy „Vztahy mezi normami řady ISO 27000“.

Tato konkrétní mapa zahrnuje:

- souhrn z textu normy
- odkazy mezi souvisejícími částmi
- odkazy na další dokumenty
- praktické komentáře a vysvětlení

Obr. 3 Mapa mysli „Obsah ISO/IEC 27001“

Mapa se v současnosti využívá zejména následujícím způsobem:

- Školící materiál pro školení „Management v oblasti informační bezpečnosti“
- Referenční materiál pro snadnou orientaci v normě
- Ujasnění definic a formulací z normy – použití pro psaní textů.

Zachycení „suché řeči“ normy do prostředí map mysli odstranilo překážky pro učení a umožňuje rychlejší přenos znalosti v oblasti řízení informační bezpečnosti.

ZÁVĚR

Přínosy MM lze najít v mnoha tradičních úlohách Informačního managementu a praktického obchodního života. Použití MM může být nástrojem podporujícím přežití organizace v turbulentní době. Důsledky použití metody MM mohou organizacím pomoci čelit komplexitě vztahů a toku neustále se měnících informací.

V tomto příspěvku jsou prezentovány možnosti metody „mapování mysli – MM“ v praxi a její využití v organizaci v oblasti řízení bezpečnosti informací.

Úvodní problémovou situací bylo neustálé pracné vysvětlování norem, termínů a vztahů mezi nimi při rozšiřování znalostí a povědomí pracovníků v dané oblasti.

V konkrétním případě uvádím použití pro aplikaci řady norem ISO 27000 používaných pro řízení informační bezpečnosti. Mapa byla pečlivě vytvořena jedním pracovníkem a je používána jeho kolegy a pro školení zákazníků.

Zachycení „suché řeči“ normy do prostředí map mysli odstranilo překážky pro učení a umožňuje rychlejší přenos znalosti.

Metodu lze aplikovat s nízkými náklady a nízkými překážkami pro vstup. Náročnost na zdroje je malá, naopak umožňuje významně uvolňovat zdroje kreativity. Větší šance na adopci mají učící se organizace. Méně flexibilní organizace by mohly díky této metodě získat alespoň některé z vlastností učící se organizace – už proto by zde mohlo mít význam MM použít alespoň v některých oblastech.

LITERATURA

- [1] http://en.wikipedia.org/Wiki/Mind_map, červenec 2008
- [2] Nonaka, I, Takeuchi, H.: The Knowledge Creating Company, 1.vyd, New York: Oxford University Press 1995
- [3] Drucker, P.: The Age of Discontinuity, Guidelines to our changing Society, 1.vyd. Harper&Row 1992, ISBN 1-56000-618-8.
- [4] <http://blog.mindjet.com/>
- [5] <http://duffill.blogs.com>, Duffill, N.: Crayons not enough, listopad 2006
- [6] <http://fortunewell.com>, Ingemann, M.: The Power of Mind Mapping, 2006